

Príhovor

Vážení spo- l u o b ě a n i a !

Pri komplexnej-
šom uvažovaní
o mnohostran-
ných dopadoch,
ktoré sa vždy
spájajú s voľba-
mi, sa z hĺbin

mysle vynárajú rôznorodé súvislosti - vlastne v priamej návaznosti na to, ako môžu ich výsledky ovplyvniť priamo život v našej obci. A práve v tejto súvislosti ma napadá myšlienka Charlesa A. Dana, šéfredaktora TIMESU - "Viem, ako povedať pravdu, viem ako neublížiť ľuďom. Ale neviem robiť oboje naraz." Tieto princípy sa nemusia dotýkať výlučne reprezentantov našej najvyššej politickej scény, ale ponaučenie z nich by si mali vziať i všetci verejní činitelia, regionálnych politikov nevyvímajúc. Problém pravdivosti v politike, v spoločenských vzťahoch teda nespočíva v nedostatku etických noriem a kódexov. Rozhodujúci nástroj vo vzájomnej komunikácii má práve svedomie. Pretože vedomosti bez svedomia sú naozaj rutinou ľudskej duše. Ľudské svedomie sa môže stratiť v systéme, aký sme donedávna nepoznali, neprežívali a o akom sme sa mohli nanajvyš dočítať. Vstúpili sme do epochy, ktorú môžeme spokojne nazvať, že je jednou veľkou globalizovanou dedinou. Čo však s našou dedinkou? Stratí sa nenávratne v modernej dobe? Určite nie. Ak na jednej strane zanikajú hranice, keď sa starý kontinent - naša Európa zjednocuje, tak súbežne vzrastá význam i spoločenská váha regiónov, mikroregiónov, teda aj obcí. O necelé tri týždne máme na Slovensku posledné, teda štvrté tohtoročné voľby - regionálne. Budeme voliť poslancov do Zastupiteľstva Prešovského samosprávneho kraja a predsedu - župana. Zastupiteľstvo Prešovského samosprávneho kraja dňa 8.9.2009 uznesením č. 562/2009 schválilo počet poslancov podľa jednotlivých volebných obvodov. Počet poslancov Zastupiteľstva

(pokračovanie na strane 2)

Obecný spravodajca

číslo: 4/2009

Štvrtročník občanov Spišského Štiavniky

Z Obecného zastupiteľstva

26. júna 2009 sa zišlo obecné zastupiteľstvo na svojom 8. zasadnutí. Zasadnutie otvorila starostka obce Mária Kleinová. Privítala poslancov a oboznámila prítomných s programom, ktorý bol schválený. OZ schválilo za zapisovateľa zápisnice Jaroslava Budinského, do návrhovej komisie a za overovateľov zápisnice boli zvolení Mgr. Oľga Martinková a Ing. Daniel Martinko. Návrhová komisia OZ konštatovala, že bolo prítomných 6 z 9 poslancov (67 %) a OZ bolo uznášaniaschopné. OZ schválilo dokončenie projektu na rozšírenie priestorov Základnej školy nadstavba nad školskú jedáleň, pre stavebné povolenie s tým, že minimálne 50 % nákladov projektu bude prefinancovaných z prenesených kompetencií pre Základnú školu. OZ doporučilo starostke obce vstúpiť do jednania s projektantom na vypracovanie urbanistickej štúdie pre IBV na ulici Slnecnej. OZ zoberalo na vedomie rozbor hospodárenia obce za I. Q. 2009 a správu o vykonanej kontrole, predmet kontroly: tvorba a čerpanie sociálneho fondu za rok 2008. OZ schválilo plán kontrolnej činnosti na II. polrok 2009. OZ zrušilo uznesenie č. 54/2008 zo dňa 20.6.2008. OZ schválilo komisiu na výber dodávateľa na výstavbu viacúčelového ihriska s umelou trávou v zložení: Ing. Ondrej Korenko, Ing. Milan Maliňák, Ing. Daniel Martinko, Ing. Slavomír Božoň. OZ schválilo právne zastupovanie obce JUDr. Murárovou vo veci vysťahovania občanov, bývajúcich v lokalite Kaštiel. Tiež chválilo zmenu systému odvozu odpadu v rómskej osade a vypracovanie projektovej dokumentácie minitelocvične, ako nadstavbu na budove šatní TJ Spišský Štiavnik na ihrisku. 3. septembra 2009 sa zišlo Obecné zastupiteľstvo na 9. zasadnutí. OZ schválilo program Obecného zastupiteľstva po zmene na návrh starostky obce, bod 9. presunutý za bod 4. OZ schválilo za zapisovateľku zápisnice Antóniu Zimmerovú do konca volebného obdobia, do návrhovej komisie a za overovateľov zápisnice boli zvolení Magdaléna Javorská Dluhošová a František Proner. Návrhová komisia OZ konštatovala, že bolo prítomných 9 z 9 poslancov

(100 %) a OZ bolo uznášaniaschopné. OZ schválilo dofinancovanie Základnej školy v Spišskom Štiavniku vo výške 10 500,00 EUR (sklobetónky, strecha na šatniach, strecha na škole). OZ zoberalo na vedomie rozbor hospodárenia za I. polrok 2009 a správu kontrolóra obce k rozboru hospodárenia obce. OZ schválilo úpravu rozpočtu č. 1/2009 podľa zákona o rozpočtových pravidlách č. 583/2004 po I. polroku 2009. Tiež schválilo výstavbu minitelocvične v rámci nadstavby budovy v areáli Telovýchovnej jednoty. OZ schválilo v rámci šetrenia elektrickou energiou zmenu režimu verejného osvetlenia a to od 00.00 hod. do 04.00 hod. v pracovných dňoch bude verejné osvetlenie vypnuté. OZ schválilo výpoveď nájomnej zmluvy s neziskovou organizáciou Humanitár n.o. Prešov zo dňa 30.9.2005. OZ povolilo hudobnú produkciu dňa 19.9.2009 na verejnom priestore pri TJ na pozemkoch, ktoré má v prenájme Agrodružstvo Hornád Spišský Štiavnik za podmienok:

- posilnenie SBS,
- zabezpečenie WC,
- vytýčenie parkoviska,
- vyznačenie priestoru pre hudobnú produkciu,
- doloženie súhlasu prenajímateľa pozemkov,
- čas ukončenia je 04.00 hod.

žiadateľovi Matúšovi Kiššovi, Lúčna 118, Spišský Štiavnik. OZ zoberalo na vedomie žiadost' a sťažnosť R. P. s manželkou, ohľadom prístupovej komunikácie a dobudovania a ukončenia kanalizácie a odvozu komunálneho odpadu. OZ schválilo Dodatok č. 2 k VZN o mieste a čase zápisu detí do materskej školy, ktoré bude v roku 2010 v čase od 22.2. do 26.2. OZ potvrdilo platnosť uznesenia OZ č. 91/2004 v súvislosti s majetko-právnym vysporiadaním pozemkov pod garážami obyvateľov 6 BJ Bytové spoločenstvo Slnko, Slnecná 424/6, Spišský Štiavnik. OZ súhlasilo s odpredaním pozemkov p.č. 3785/4, 3785/38,39,40,41,42,43 pre vlastníkov bytov bytového spoločenstva Slnko, Slnecná 424/6, Spišský Štiavnik.

(pokračovanie na strane 2)

(dokončenie zo strany 1)

Prešovského samosprávneho kraja je 62. Počet volebných obvodov je 13. V našom Popradskom volebnom obvode č. 6 budeme voliť ôsmich poslancov. A koho voliť? - v tomto období sa často stretávam s touto otázkou, tak práve preto som začala môj príhovor možno trochu netradične, keď som vyzdvihla hlavne takéto hodnoty, ako sú pravda a svedomie. Všetci, ktorých aspoň trochu zaujíma regionálna správa a jej úroveň, si pamätajú, že účasť v predchádzajúcich voľbách bola minimálna. Príčiny volebnej neúčasti sa vtedy pomerne široko analyzovali. Aj v médiach. Všeobecne sa však za hlavnú príčinu považovalo to, že o regionálnej samospráve a jej význame ľudia aj po štyroch rokoch jej existencie vedeli buď málo, alebo vôbec nič a že môžu za to najmä samostatné župy, lebo sa málo zviditeľňovali. Kandidáti na miesta županov a poslancov VÚC a politické strany, za ktoré kandidovali, však tiež dostatočne neinformovali verejnosť a nezabezpečili obsahovo bohatšiu, živšiu predvolebnú kampaň, alebo ju podcenili. V každom prípade však voliť prísť treba. Všetci títo ôsmi poslanci za náš okres, ktorí budú 14. novembra zvolení, budú mať rozhodovacie práva hlavne pri rozdeľovaní investícií a dotácií práve pre náš okres, práve pre našu obec v oblasti dopravy, sociálnych služieb, kultúry, vzdelávania, športu, medzinárodnej spolupráce na ďalšie štyri roky. Príčinu klesajúceho záujmu občanov o voľby všeobecne vidím aj v určitej apatii a rastúcom nezaujímaní o veci verejné. Všetci skúsme považovať len nad štýlom, duchovnými rozmermi mnohých ľudských osudov v súčasnosti. Rastúca nezamestnanosť, vysťahovalectvo za prácou do zahraničia, chudoba, studená neosobná komunikácia, málo citlivosti pre drobné, ale aj osobné ľudské trápenie, vypätý individualizmus. Práve preto treba prísť k volebným urnám, vyberajme zodpovedne a s prehľadom, aby nás v našom regionálnom parlamente zastupovali ľudia, ktorí si náš hlas zaslúžia. Možno tých, ktorí už pre nás čosi urobili, alebo aj tých, o ktorých ste presvedčení, že keď budú na správnom mieste v správny čas, tak dokážu aj nemožné.

Mária Kleinová, starostka obce

Vzdelávací projekt

V našej obci prebieha vzdelávací projekt „Obec ako líder v rozvoji regiónu“. Do projektu sa okrem Obce Spišský Štiavnik zapojili aj obce Hrabušice a Hranovnica. Zúčastňujú sa ho pracovníci obecných úradov vždy jeden deň v týždni. Obsahovou náplňou vzdelávania je zvýšenie kvalifikácie ľudských zdrojov v samospráve pre rozvojové impulzy udržateľného socio-ekonomického prostredia obcí zahrnutých v projekte. Vzdelávanie prebieha paralelne v dvoch základných skupinách. Prvá je zameraná na komplexnú tematiku z oblasti tvorby rozvojových stratégií a základných manažérskych zručností. Náplňou druhej skupiny je získavanie znalostí a zručností pre pracovníkov na výkonných postoch. Jednotlivé témy sú zoradené do 8-hodinových blokov.

V krátkosti Zoznam tém:

1. Oblasť rozvojových stratégií.
2. Manažérske a komunikačné zručnosti.
3. Využívanie nástrojov IKT.
4. Projektové riadenie.
5. Efektívne využívanie fondov EÚ.
6. Komplexné zhrnutie stratégií.

Projekt bol vypracovaný na základe podmienok výzvy č. DOP-SIA-2008/1.2.1./01, vyhlásenej v rámci cieľov a podmienok definovaných programovacími dokumentmi v rámci operačného programu Zamestnanosť a sociálna inklúzia, spolufinancovaný Európskym sociálnym fondom, prioritná os 1. Podpora zamestnanosti. **A.Z**

(dokončenie zo strany 1)

OZ schválilo finančné pásma v súlade so zákonom č. 245/2008 o výchove a vzdelávaní v termíne od 2. septembra 2009. OZ zobralo na vedomie žiadosť A. K., o poskytnutie finančných prostriedkov a žiadosť L. K., ohľadom odkúpenia osobného motorového vozidla Škoda Favorit.

Za správnosť výpisu: Olga Rákociová

Projekt astronómia

V roku 2007 bola našej ZŠ ponúknutá možnosť zapojiť sa do projektu POPULARIZÁCIA VEDY NA ŠKOLÁCH, ktorého cieľom bolo v priebehu troch rokov prístupnou, zaujímavou a hlavne zrozumiteľnou formou sprostredkovať nové poznatky a objavy z náročnej oblasti astrofyziky širokému spektru žiakov, učiteľov i verejnosti. Tri roky práve uplynuli, projekt končí a myslím, že veľa mi úspešne. Mnohým z nás rozšíril obzory a pre žiakov strašidelný pojem astrofyzika, už hádam nie je až takým strašiakom.

V rámci projektu sa konalo viacero kôl prednášok v budove školy, kde boli naši žiaci rozdelení do skupín podľa ročníkov, čomu bola prispôbená aj obsahová náročnosť prezentovanej témy. Prvý okruh prednášok sa konal na jeseň 2007 a úvodné témy mali za cieľ dostať poslucháčov takpovediac „do obrazu“. Boli zamerané na vysvetlenie a pochopenie pojmu astrofyzika, na jej vznik, históriu a vývoj ako vednej disciplíny. Témy odprezentované v lete toho istého roku išli viac do hĺbky ako napr. vznik a vývoj Slnecnej sústavy, stavba Slnka, jeho fungovanie atď. Počas trvania projektu bolo odprezentovaných celkovo osem tematických okruhov.

Každá prednáška, ktorá sa konala či už v našej škole, alebo priamo na pracovisku SAV v Tatranskej Lomnici, bola doplnená obrazovou prezentáciou, mala vysokú profesionálnu úroveň a hlavne bola prezentovaná veľmi zrozumiteľným jazykom pre laika či žiaka, aj keď mnohokrát išlo o náročné témy.

Súčasťou projektu boli aj početné výlety a exkurzie na blízke pracoviská Astronomického ústavu SAV, kde si mohli žiaci a vyučujúci prezrieť a doslova ohmatať rôzne zložité prístroje a pozorovacie aparatúry. Okrem toho lektori každý polrok pre našu školu pripravili a nechali vyrobiť veľkoformátové postery týkajúce sa jednotlivých prezentovaných tém. Vyvrcholením bola exkurzia na Kanzelhohe - observatóriu v rakúskych Alpách.

V týchto dňoch projekt finišuje a dočerpávajú sa posledné, na to určené financie. 24. septembra sa konala na urbárskej chate jedna z posledných akcií. Išlo o pozorovanie objektov viditeľných na nočnej oblohe. Aj keď páni astrofyzici prišli vybavení špičkovým ďalekohľadom, kvôli kompletnej oblačnosti, sa prešlo na náhradný program, ktorým bola opäť stopercentne pripravená a perfektne odprezentovaná prednáška. Táto akcia bola spojená aj s príjemným posedením pri guláši a pečených klobáskach a bola určená nielen žiakom a učiteľom, ale aj širokej verejnosti. Úplný záver nás čaká v dňoch 23. a 27. októbra 2009, kedy sa najprv žiaci a potom vyučujúci zúčastnia záverečných prednášok a exkurzií priamo na pracoviskách SAV v Lomnickom sedle a na Lomnickom štíte.

Na záver sa chcem v mene všetkých zúčastnených poďakovať ľuďom, ktorí to majú všetko na svedomí. Vďaka ich zápalu pre vedu a poctivo odvádzanej práci sme mnohí, ako učiteľia tak aj žiaci, získali mnoho krásnych zážitkov, ale hlavne prepotrebných vedomostí. Naše poďakovanie patrí prednášajúcim a organizátorom projektu, zamestnancom Astronomického ústavu SAV z oddelenia fyziky slnka, RNDr. Alešovi Kučerovi CSc., Mgr. Júliusovi Kozovi PhD. a Mgr. Petrovi Gömörymu PhD.

Alexander Ištvancko

V III. štvrtroku 2009

Novorodenci v Sp. Štiavniku:

- © Vanesa Pačanová
- © Andrea Pačanová
- © Stanislav Bočkej
- © Markéta Žigová
- © Richard Miko
- © Vanesa Pačanová
- © Laura Mirgová
- © Ivan Pačaj
- © Simona Rusnáková
- © Kevin Žiga
- © Carmen Mária Javorská
- © Miroslav Pačaj
- © Marek Gatt
- © Natália Javorská
- © Viktória Javorská
- © Sára Štajerová
- © Nina Slivková
- © Tamara Šavelová

Blahoželáme jubilantom:**60 rokov**

- ♥ Štefan Haško, Kláštorňa
- ♥ Ladislav Dulovič, Kvetná
- ♥ Ondrej Lacko, Priečna
- ♥ Eva Javorská, Hornádska

65 rokov

- ♥ Ladislav Wojtyczký, Priečna
- ♥ Lorenz Seelinger, Mlynská
- ♥ Jaroslav Ondruš, Priečna
- ♥ Mária Mizerová, Kvetná

70 rokov

- ♥ František Lapšanský, Slnecná
- ♥ Terézia Benčíková, Priečna

75 rokov

- ♥ Vladimír Pemčák, Hlavná
- ♥ Anna Martinková, Hlavná

80 rokov

- ♥ Benjamín Kontra, Kvetná

90 rokov

- ♥ Helena Dulovičová, Mlynská

Prajeme im pevné zdravie**Na večný odpočinok sme odprevadili:**

- † Ján Kostolník
- † Cyril Martinko
- † Štefan Štajer
- † Jozef Semko
- † Anna Kubovová
- † Anna Javorská

K trvalému pobytu sa prihlásili dvaja občania, odstáhovali sa šiesti obyvatelia.

Osobné údaje občanov sú zverejnené s ich súhlasom.

Október – úcta k starším!

Moje mladé kamarátky a kamaráti, táto téma sa týka nás všetkých. Po našom narodení, ktoré niekedy bolo aj problematické, v spánku v ktorom sme rástli, pokojne sme pod starostlivým dozorom našich mám odpočívali. Láska materinská stala naše mamy veľá síl a námahy a v našej chorobe boli to aj hodiny a dni strachu a utrpenia. Otcovská láska bola v prvom rade v práci – zárobku, aby sme rástli v hmotnom zabezpečení a jeho ťažká ruka nás neraz hladkala a hrdosťou bola prejavovaná jeho radosť. Rástli sme ako „z vody“ a keď sme dovŕšili začiatkový školský vek, časť starosti prešla na pani učiteľky a pánov učiteľov a pánov farárov. Na ich tvárach bol častý úsmev radosti ak videli, že vieme sa aj naučiť to, čo oni nám vysvetľovali. Pripravovali nás spolu s rodičmi na ďalší život a naša obec sa vždy mohla pyšiť, že mala vysokoškolsky vzdelaných ľudí, kvalitných odborníkov v každom odbore prác a takmer všetkých rodičov statočných.

Aj za také činnosti sa platí. Skúmajme si vo svedomí, či sme im dali láskavé slovo, či sme ich poslúchali, či sme im pomáhali v ich činnosti a prípadnom utrpení. Vracali sme im aspoň čiastočne ich lásku v starobe, alebo sme ich nechali tiež bez povšimnutia a odišli sme od nich. Skúsme ich utrpenie zmeniť ak je to ešte možné, aby sa nás nedotkol výrok: „Božie mlyny melú pomaly, ale isto.“ A čo, pani farári, pani učiteľky a učiteľia dostali od vás aspoň milý pozdrav a v spoločnosti odzneli od vás na nich dobré sponienky? Možno si pamätáte aj pozdrav, ktorý vás naučili: „Pochválen Pán Ježiš Kristus.“

Za mojich čias a mojich rovesníkov sme boli hrdí ak po našom pozdrave „ujčík,“ alebo „cetka“ sa obrátili a vyslovili tie milé slová: „To vidno, že je to dobrá výchova v tej rodine!“

A teraz zážitok z autobusu. Stojacemu starému pánovi pontúkla miesto na sedenie mladučká študentka. On však so slabým dojatým hlasom

povedal: „Len sed', na starosť sa dosť nastojíš.“ A skutočne je to tak, o tom sa môžeme presvedčiť každý deň. Ja verím, že Štiavničanom sa to nestáva, či áno? Starý pán nežije, ale táto ponuka mu milo padla.

Vo verejnosti sa veľmi často hovorí o neláske, o sebecke, o neposlúšnosti, o nepozdravení, o zanechaní starých rodičov napospas. Veď domovy dôchodcov sú toho veľkým svedectvom!

V dnešnej dobe, keď denno-denne sa presvedčujeme o prepadávaní, zmrzačení, okrádaní starých rodičov deťmi, verejnosť volá po spravodlivých zákonoch ale nie je to už trochu neskoro, na čosi sme zabudli. Škoda!

Štátne a politické orgány prichádzajú s pozornosťou k starým ľuďom aj v našej obci už dlhšiu dobu. Obecny úrad usporiada stretnutia s jubilanmi na hodnotnej úrovni. Tam sa im dostáva ocenenie, ktoré im právom patrí. Bohatý kultúrny program, v ktorom vystúpila populárna speváčka Marcela Laiferová, speváčky Klubu dôchodcov, priliehavou básňou „Mama“ prednesenú Mariánom Palárikom. Dojímavý príhovor starostky obce p. Márie Kleinovej si budú dlho pamätať, možno kým budú žiť. Štebotavé detičky z Materskej školy divadelnou scénkou dokumentovali, že sú hodné nasledovať vo všetkom svoje babičky a dedkov až dorastú do rokov dospelých. Celý program uvádzala kultúrna pracovníčka Oľga Rákociová. Toto krásne podujatie poctili: MUDr. Peter Chudík – predseda Prešovského samosprávneho kraja, ktorý prípitkom a príhovorom poctil dôchodcov – jubilantov už po štvrtý krát, prítomní hostia Ing. Milan Baran – podpredseda PSK, Ing. Anton Danko – primátor mesta Poprad a Ing. Peter Šuca – prednosta Obvodného úradu v Poprade, dokumentovali potleskom, že dôchodcom uznanie patrí, veď v ich hlavách je veľa múdrosti, využime to.

Ján Slivka, kronikár obce

Čas Všechnsvätých, čas Dušičiek

Začnime históriou. Nesmierny počet svätých a blahoslavených, ktorý obdržali veniec oslávenia, či už ako mučeníci za vieru, alebo za čnostný pozemský život nemožno každý deň zasvätiť inému svätému, veď rok má 365 dní a ich je veľa. Pre ich oslavu je stanovený 1. november. Tento sviatok má svoj pôvod od vysvätenia pohanského chrámu v Ríme Panteóna. Tento chrám bol postavený r. 27 pred Kristom na počesť všetkých rímskych bohov. Cisár Fokas daroval tento chrám pápežovi Bonifácovi IV., ktorý ho upravil pre kresťanské služby a posvätil ho ku cti Matky Božej a všetkých mučeníkov 13. mája 610. Pápež Gregor IV. roku 840 tento sviatok pomenoval sviatkom Všetkých svätých a preložil ho na 1. novembra. Je to sviatok radostný. Deň všetkých verných dušičiek je pamätný deň

na tých, ktorí zomreli v milosti Božej a v priateľstve s Bohom, ale ich duše sú v očistci. Kde ich duše trpia časné tresty a tvoria Cirkev trpiacu. Keďže v niektorých sa tento sviatok určoval podľa rôznych zvykov, sv. Odilo, opát kluniatskych benediktínov v 10. storočí určil, aby sa táto pamiatka v jeho reholi konala 2. novembra. Pápež Benedikt XV. roku 1915 povolil všetkým kňazom slúžiť tri sväté omše: jednu za koho kňaz chce, jednu za všetky duše v očistci a jednu na úmysel sv. Otca. História je nám už známa, ostáva sa nám zamyslieť nad chvályhodnými činmi nebožtíkov, pomôcť im kresťanskými prostriedkami nám dostupnými, nám dobre známymi. Oni sa nám stonásobne odmenia v Cirkvi víťaznej. Iste na ich pomoc budeme čakať a preto si ju zabezpečme!

Ján Slivka

To je náš rodák...

23. september už takmer zvykom patrí v našej obci jednej významnej osobnosti. Nášmu rodákovi Martinovi Slivkovi. Etnografovi, režisérovi, dramaturgovi či pedagógovi zároveň. V tento deň sa opäť uskutočnil „Memoriálny deň PhDr. Martina Slivku DrCs.“ a tento krát okrem premietania jeho dokumentárnych filmov sme mali jedinečnú možnosť zoznámiť sa s čerstvo vydanou knihou spomienok na Martina Slivku. Slávnosť sa začala v našom kostole zádušnou omšou za Martina Slivku a pokračovala v Urbárskom dome. Po krátkom príchovore starostky obce pani Márie Kleinovej a manželky Martina Slivku pani Olgy Slivkovej sa premietli tri krátke dokumentárne filmy z Martinovej tvorby – Etudy o človeku zo slovenskej gotiky, Voda a práca a film Odchádza človek, ktorý mimochodom zaradilo UNESCO v roku 1995 do kultúrneho svetového dedičstva a bol vyznamenaný aj vo švajčiarskom Nyone, na festivaloch Arsfilm Kroměříž, Academiafilm Olomouc či na prehliadke Dni krátkého filmu v Karlových Varech. Potom

osobne dvaja z trojice autorov publikácie – Ingrid Mayerová a René Lužica (tretí autor Rudolf Urc) predstavili knihu *Ostáva človek – Martin Slivka* (ktorú si samozrejme bolo možné hneď aj zakúpiť). Kniha vznikla zo spomienok Martinovej rodiny, príbuzných či kolegov a je doplnená fotografiami z jeho života. Prítomným sa prihovril aj PhDr. Pavol Sika, riaditeľ Rómskeho filmového festivalu Kalo Čangalo, v rámci ktorého sa tento „Memoriálny deň“ koná.

Moja účasť na tomto podujatí bola pravdupovediac aj mojou povinnosťou, keďže ako tému mojej ročníkovej a zároveň aj bakalárskej práce som si zvolila spomienky na Martina Slivku. Touto cestou by som sa chcela s Vami podeliť o svoje dojmy a poznatky z môjho povinného „skúmania“.

Z výskumu mi vyplynulo, že my, mládež neprejavujeme takmer žiaden záujem o významných rodákov obce. Na otázku „čo vieš o Martinovi Slivkovi?“ ochotní mladí informátori najčastejšie odpovedali asi takto: „Že bol režisér, že sa narodil v Spišskom Štiavniku, a žil v Bratislave...“ Musím sa však priznať, že ani ja som pred zvolením mojej témy nejako extra neoplývala vedomosťami o tomto našom rodákovi, takže nechcem posudzovať naše vedomosti či poukazovať na nezáujem. Avšak s pribúdajúcimi rokmi informátorov pribúdali aj vedomosti. Pochopiteľne najviac vedomostí a spomienok či zážitkov som dostala od Martinových najbližších. Tu mi nedá neuviesť aspoň kúsok z prepisov rozhovorov (so súhlasom informátorky). Usmevná príhoda na detstvo v podaní jednej z Martinových sestier: „No a raz na Veľkú Noc prišiel, a mama boli taká tvrdá katolíčka, ta kde by nám oni boli dali na Bielu sobotu jesť mäso, ta čo si, neexistuje, to si pamätám, a mi hovorí tak: „Pozri, tam postúm celý rok, len si môžem toto dovoliť čo si môžem, a tá šunka, vonia v tom harencu, vieš čo, odkraj mi a ja pôjdem za stodolu zjesť, že by mama nevideli“, no ta on dával pozor, keď mama dakde vyšli vonkaj, a ja vzala chytro, odrezala mu tam tej šunky, chleba a už pošol za tú stodolu a totu šunku tam zjedol. No a už potom neznam dačo sme sa pohašterili medzi sebou, ta ja hvarim: „Znaš čo, poviem mame že máš hrech, že si vtedy jedol v Bielu sobotu šunku“, „Hej! A ty se

mnu, bo ty si mi ju dala!“, že ja mám s ním, bo som mu dala...“

No aby som tu neopisovala len môj výskum a záujem v obci, povedzme si niečo viac o „hlavnom aktérovi“ mojej bakalárky...

Martin Slivka pochádzal zo skromnej, roľníckej rodiny. Narodil sa 1. novembra 1929 v Spišskom Štiavniku ako najstarší syn. Do rodiny pribudli po Martinovi ešte dve dcéry a traja synovia, ktorí však ešte ako malí školáci umreli. Keď otec umieral, trval na tom, aby Martin vyštudoval školu, po smrti sa matka ďalej trápila s tromi deťmi, po jedenástich rokoch bez otca sa pobrala za ním na druhý svet. Aj napriek úmrtiam v rodine mal Martin radostné detstvo prežité medzi rovesníkmi na dedine. Základnú školu navštevoval v rodnej obci, potom rok dochádzal do meštianky v Spišskej Novej Vsi, avšak neskôr prestúpil na osemročné gymnázium, tiež v Spišskej Novej Vsi. Na vysokú školu sa dostal bez problémov, tu opäť prestúpil po roku, z herectva na film. Počas štúdia ho finančne podporovali aj sestry, tiež sám si zarábala v

neďalekej bani, a nevyhol sa ani práci doma na poli. Úspešne absolvoval štúdium na Filmovej a televíznej fakulte Akadémie múzických umení v Prahe, odbor dokumentárny film u prof. Karola Plicku, ktorý sa mu neskôr stal vzorom. Tu sa začal ich dlhoročný pracovný a priateľský vzťah. Hlboký obdiv k svojmu učiteľovi Karolovi Plickovi vyjadril aj svojou diplomovou prácou a neskôr o ňom spracoval niekoľko filmových portrétov a reprezentatívnu publikáciu „Karol Plicka – Básnik obrazu“. V roku 1963 pokračoval v štúdiu

etnografie a folkloristiky na Filozofickej fakulte Karlovej univerzity v Prahe. V roku 1959 nakrútil svoj prvý režijný film. Od roku 1967 pracoval ako dramaturg a scenárista v Štúdiu krátkych filmov v Bratislave. Od roku 1977 pôsobil ako pedagóg na Vysokej škole múzických umení v Bratislave a v roku 1990 bol zvolený za prvého dekana Filmovej a televíznej fakulty. Zomrel 23. 9. 2002 v Bratislave a pochovaný je v Malej Frankovej.

Martin Slivka sa zaraďuje medzi jednu z najvýznamnejších osobností slovenskej kultúry a umenia vôbec. Vo svojej práci sa venoval aj výskumu slovenského ľudového divadla a folklóru. Jeho tvorbu reprezentuje 140 dokumentárnych filmov, väčšinou s vlastným scenárom. Pôvodne prevažovala v jeho filmových dokumentoch etnografická a folkloristická tematika. Ďalšou oblasťou jeho tvorby boli arsfilmové dokumenty s výtvarnou tematikou. Za svoju filmovú tvorbu získal vyše štyridsať významných ocenení doma i v zahraničí. Jeho 25 filmov je zaradených do Zlatého fondu slovenskej kinematografie.

Touto cestou by som sa chcela ešte raz poďakovať všetkým mojim informátorom, hoci ich nebolo veľa, za to, že mi ochotne venovali kúsok svojho voľného času a podelili sa o svoje zážitky či spomienky na Martina Slivku. Hoci práca ešte nie je ani zďaleka hotová, určite mi týmto uľahčili jej písanie.

Dúfam, že som aj ja svojou povinnosťou voči škole, ktorá však nie je iba povinnosťou ale aj záujmom, a možno trochu aj týmto článkom „oživila“ spomienky a navodila záujem o významného rodáka obce. Koniec koncov, významní rodáci sú tiež pýchou obce. A nabadúce, keď budeme niekde niečo o Martinovi Slivkovi počuť, môžeme si hrdlo povedať: „To je náš rodák...“.

Monika Martinková

Október v hospodárstve a Cirkvi

Tento článok asi patrí tým mojim mladým sympatizantom! V ňom som si zaumienil načrtnúť do dávnej doby, v ktorej už som žil a užíval detské radosti. Nuž začnem s hospodárstvom a to zemiakmi (gruľami, krumpľami, bandurkami, švábku), tých názvov je oveľa viac, nám stačia ich pomenovania v blízkom okolí. Zber tejto najušľachtilejšej plodiny v našej obci začal sa v mojom detstve a pred ním v nasledujúci deň po dni sv. Michala, sv. Gabriela a sv. ...., ktorého iste poznáte z kalendára. Pravda ak gazdovi pochybeli zemiaky už skôr, preoral si niekoľko riadkov a pozbieral. Nuž október a zemiaky patria spolu a pre nás je to veľa pekných zážitkov. Kde už na poli bola pozbieraná úroda, poniektorí sme páslí kravy a v pahrebách, kde horela zemiaková vňať, piekli sme zemiaky. Inou radosťou bola ružencová pobožnosť, na ktorú sme sa vybrali hodne zavčasu, aby sme vyskúšali baterky. Bola už tma, s časom a hodinami sa neposúvalo ako dnes. Najviac sa tešili tí, ktorých svetlo bateriek malo takú silu, že zasvietením baterky na číselník vežových hodín bolo možno jasne zistiť aký je presný čas. Mnohí rodičia - poľnohospodári a dospelí súrodenci až do tmy, ba aj pri petrolejových lampášoch v tme zväžali úrodu zemiakov, aby cez noc mrazy neobarili zemiaky. Mráz už z večera dával najavo svoju silu štípaním na prstoch. Zbieralo sa celé dni, na obed boli krúpy s domácou údenou šunkou (šoldrina), jedlo sa na poli. Zemiaky, ich jednotlivé riadky sa preorávali koňmi, oráčovi a popri ňom aj tým ostatným sa ušiel pohárik šarkanice (pálenky). Ak zemiakov bolo skutočne veľa, gazdovia ich vozili do palenčárne

ako odpredaj a tam sa páliť ich majiteľmi špiritus (lieh). V našej obci sa už toho času zemiaky nesadiali, sadilo by ich málo sadzačov, ale zberačov zadarmo by bolo veľmi veľa. Keďže som začal s ružencovou pobožnosťou, treba sa o ruženci zmieniť o jej vzniku a keďže svetská vrchnosť nedáva patričné vyjadrenia, dozvedáme sa od Cirkvi nasledovné. 7. októbra bola Slávnosť sv. Ruženca len sviatkom Bratstva sv. ruženca. Od čias pápeža Pia V. stal sa slávnosťou víťazstvom nad Turkami. Turecký sultán Selim II. roku 1571 so svojim vojskom chcel vykynožiť kresťanstvo v Európe. Proti nemu sa postavil Don Juan, ktorý pri Leprante porazil Turkov 7. októbra. Na pamiatku tohto víťazstva pápež Gregor XIII. nariadil, aby vo všetkých kostoloch, kde sa nachádza oltár ružencovej P. Márie (P. Mária podáva ruženec sv. Dominikovi), bol slávený sviatok sv. ruženca pod menom „Panna Mária Víťazná.“ Keď Turci v roku 1716 boli znovu porazení aj pri Belehrade, pápež Kliment XI. nariadil slávnosť pre celú Cirkev na 1.októbrovú nedeľu „Slávnosť svätého Ruženca“.

Nuž milé mladé kamarátky a kamaráti, história to je obrovská, neobsiahnuteľná veda a plne potvrdzuje pravdu, že „história je svedkyňa časov, svetlo pravdy, život pamätihodnosti, učiteľka života, posolkyňa minulosti.“ Len tie udalosti priťahujú, o ktorých máme aj nejaké vedomosti a to sú veľkým bohatstvom duše. Skúste a zažijete veľa radosti z bohatstva histórie, veľa túžby po ďalších objavoch a budovania pevného charakteru statočnosti pre život.

Váš kronikár Ján

List Ing. Milan Baran, podpredseda Prešovského samosprávneho kraja

Milí Štiavničania, dňa 11.9.2009 bola v Prešove opäť po štyroch rokoch podpísaná zmluva medzi KDĽH a SDKÚ-DS na spoločnú kandidátku na poslancov Zastupiteľstva Prešovského samosprávneho kraja ako aj na spoločného kandidáta na Predsedu Prešovského samosprávneho kraja (župana). Voľby budú 14.11.2009 (sobota). Naš volebný program bude dostupný a prezentovaný počas kampane. Pri jeho príprave sme sa opierali o všeobecné dobro. Ako reprezentanti kresťanských strán si uvedomujeme, že kresťanské ideály ponúka jednotlivcovi cirkev, ale prenesenie týchto ideálov do bežného života v regionálnom meradle ponúkajú naše kresťanské strany. Zároveň veríme, že hlavne v čase krízy sa bude väčšina zodpovedných kresťanov obracať na tradičné konzervatívne hodnoty - je to cesta kresťanskej morálky a demokracie opierajúcej sa o funkčnú rodinu s piliermi slobody, spravodlivosti, solidarity. Uvedomujeme si tieto skutočnosti a preto sme sa spojili. Spojilo nás presvedčenie, že kresťanská demokracia je jedinou alternatívou pre náš región, pre dnešnú aj pre budúce generácie. Naš spoločný kandidát na župana je Ing. Ján Hudacký. Bol 5 rokov poslancom Európskeho parlamentu - má politickú skúsenosť. Je praktizujúci kresťan katolík - pripravený niesť politickú aj morálnu zodpovednosť za zvolený post. Naša koalícia bola úspešným spojením aj v tomto voleb-

nom období a šiesti poslanci z koalície KDĽH, SDKÚ-DS (z celkovo ôsmich za okres Poprad) dokázala pre náš okres presadiť investície a dotácie za 643 miliónov korún (doprava, sociálne služby, kultúra, vzdelanie, šport). Časť týchto financií malo dosah aj na vás. Pre SAD Poprad sme odsúhlasili za 4 roky peniaze na udržanie cien cestovného a nákup 20 nových autobusov 270 miliónov korún. Pre Domov dôchodcov sme schválili 14 miliónov korún. Na rekonštrukciu ciest Spišský Štiavnik - ku železničnej stanici, Spišský Štiavnik - Vydrník sme schválili vyše 5 miliónov korún. V novom volebnom období chceme pokračovať v udržaní prijateľnej ceny cestovných lístkov a zabezpečiť kúpu 50 nových autobusov. Budeme pokračovať v podpore Domova dôchodcov. Za veľmi dôležitý cieľ, ktorý musíme dosiahnuť je rekonštrukcia cesty Spišský Štiavnik - Hranovnica v štiavnickom chotári. Verím, že tieto ciele s vašou podporou a vašim hlasom vo voľbách 14.11.2009 dosiahneme. Som hrdý, že moja mama sa v Spišskom Štiavniku pred 70 rokmi narodila (od Šimkoviča), že ja som bol tu pokrstený. Preto cítim pred vami dvojnásobnú zodpovednosť a záväzok.

S úctou Váš

Ing. Milan Baran

podpredseda Prešovského samosprávneho kraja

Futbalový oddiel

Prípravu na nový súťažný ročník začalo A-mužstvo počas letnej prestávky pravidelnými tréningami, ktorých sa zúčastňovalo pomerne značné množstvo mladých hráčov. Na týchto mladých hráčoch bolo badať odhodlanie podávať čo najlepšie výkony a obstať v tabuľke čo najlepšie. Tieto očakávania sa naplnili hneď od úvodných kôl, keď sa mužstvo udomácnilo na prvom mieste, z úvodných 8. kôl vyhralo 7 a jeden zápas remizovalo doma s najväčším adeptom na postup – Liptovskou Tepličkou. Aj keď hra mužstva nenaplnila naše predstavy, bojovnosťou a s prispáním potrebného športového šťastia mužstvo získavalo potrebné body. V týchto zápasoch sa nám včas nevyhli zranenia kľúčových hráčov a tak celková hra, hlavne v posledných troch kolách upadla do podpriemeru. Výsledkom toho bola zahanbujúca prehra 0:7 v Granč Petrovciach a následná domáca prehra s predposledným mužstvom Spišského Hrhova 1:2, čo však treba skôr pripísať na vrub predzápasovej „sobotnejšej diskotéky“. Mužstvo čaká ešte posledný zápas jesene v Levoči. Oveľa väčšiu radosť nám robia naši žiaci, ktorí sú momentálne na treťom mieste, keď patria k najlepším mužstvám súťaže.

Ing. Milan Maliňák

Nezávislého Kandidáta za poslanca zastupiteľstva Prešovského samosprávneho kraja podporuje starostka obce Spišský Štiavnik **Mária Kleinová**

Ing. Slavomír Božon

38 rokov, stavebný inžinier -projektant, projektový manažér pre Štrukturálne fondy EÚ
bytom ul. Ludvíka Svobodu 3783/79,
058 01 Poprad

Od roku 2005 spolupracujem s obcou Spišský Štiavnik ako projektový manažér pri získavaní financií zo štátneho rozpočtu a štrukturálnych fondov. V úzkej spolupráci s pani starostkou Máriou Kleinovou, sa nám podarilo získať dotácie na dokončenie vodovodu, Rekonštrukciu Základnej školy, ktorá sa realizuje práve v tomto období, internetizácia Hornádskej doliny realizovala sa v roku 2008 (obec získala financie na internetizáciu v rámci mikroregiónu Pramene), rekonštrukciu námestia obce, ktorá sa bude realizovať budúci rok 2010. Pre obec sme tak dokázali získať finančné prostriedky v podobe týchto investícií vo výške približne 1 milión 394 tisíc Eur čo je 42 miliónov slovenských korún. Zvolením za poslanca do zastupiteľstva Prešovského samosprávneho kraja chcem ešte viac napomôcť rozvoju obce a celého regiónu.

Môj volebný program:

- zrekonštruovanie ciest II. a III triedy napájajúcich obec Spišský Štiavnik na okolité obce
- rozvoj regiónu Hornádskej doliny, v ktorej sa obec nachádza
- zlepšenie sociálnych a zdravotníckych služieb.
- transparentnosť verejných financií

platený článok

List Antona Danka, primátora mesta Poprad

Vážení obyvatelia obce Spišský Štiavnik, dovoľte mi vyjadriť sa prostredníctvom tohto média k situácii, ktorá vznikla v minulom mesiaci a ktorá vyvolala neprimerané reakcie či už vo vašej obci, ale aj v meste Poprad. Táto situácia vznikla po nepravdivých informáciách o vzniku nového internátneho štúdia neprispôbivej rómskej mládeže v centre popradského sídliska Juh 6. Vo vašej obci sa naopak objavili dezinformácie, že vedenie mesta Poprad chce zrušiť triedy a naspäť vyťahovať do vašej obce 60 rómskych detí, ktoré študujú už 3 roky na sídlisku Juh 6, v areáli, ktorý vlastní Krajský školský úrad v Prešove. Vo svojom vyjadrení by som chcel uviesť tieto informácie na správnu mieru. Po konzultáciách s ministrom školstva Slovenskej republiky a prednostom Krajského školského úradu v Prešove chcem odkázať obyvateľom obce Spišský Štiavnik, že na súčasnej situácii sa nič meniť nebude. V závere by som veľmi rád pozdravil všetkých obyvateľov obce, ako aj starostku obce, pani Kleinovú, s ktorou mám veľmi dobré vzťahy a dúfam, že spolupráca medzi obcou a mestom Poprad bude pokračovať aj v ďalších rokoch.

Anton Danko, primátor mesta Poprad